

SALDOLUVUT - KAIKKI TOIMIALAT

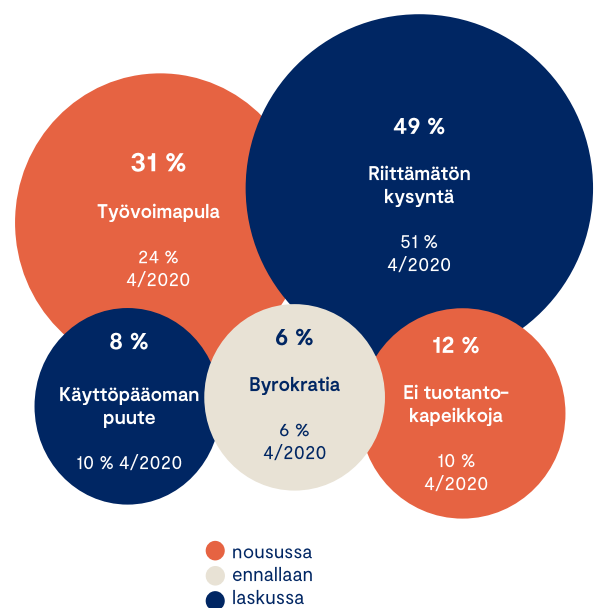
Aallonpohja lienee takana

Talouden tilanne Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan yrityksissä on parantunut kevään koronapandemian aiheuttamasta shokkipudotuksesta, mutta on edelleen synkkä, kertoo Pohjanmaan kauppakamarin jäsenyritystensä parissa tämän kuun alussa tekemä Business Panel -suhdannekysely. Näyttäisi siltä, että kevään kauhuskenaariot eivät kaikilta osin toteudu ja pohjalukemat ovat pääsääntöisesti jääneet taakse. Kaikki saldolukukäyrät ovat tilauskantaan lukuun ottamatta kääntyneet nousuun, mutta ovat edelleen nollaviivan alapuolella.

Tunnelman saldoluku on mittareista negatiivisin – kuten keväälläkin – vaikka parannusta onkin tapahtunut. Saldoluku oli keväällä -56 ja nyt se on -28. Tunnelma yrityksissä on huonompi kuin liikevaihto, henkilöstönäkymät tai edes tilauskanta antaisi odottaa. Tilauskannan saldoluku on edelleen hienoisessa laskussa ja se on saldoluviista toiseksi matalin. Se on nyt -21, kun se keväällä oli -20. Kevään pelko liikevaihdon putoamisesta on jossain määrin hälvennyt vuoden edetessä. Nyt 55 % yrityksistä arvioi liikevaihdon säilyvän viime vuoden tasolla tai jopa ylittävän sen.

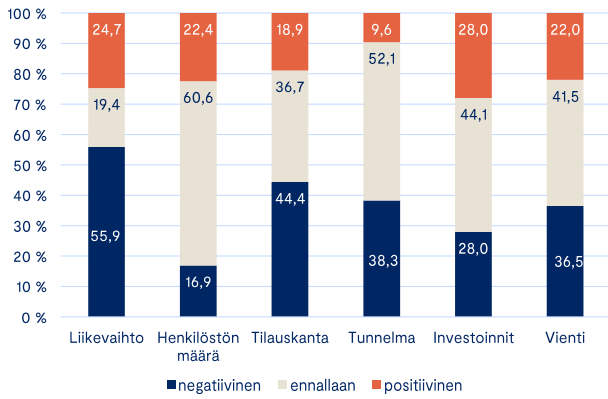
Suurin yksittäinen pullonkaula on edelleen kevään tavoin riittämätön kysyntä. Laskua kevästä on 2 %-yksikköä ja kysynnän vähyydestä kärsii nyt 49 % kaikista vastaajista. Viime vuosina paljon puhututtanut osaaajapula hellitti hieman keväällä koronakriisin puhjettua. Kevään kyselyssä 24 % vastaajista kertoi osaaajapulan jarruttavan toimintaansa, nyt vastaava osuus on 31 %. Pula osaaajista näyttäisi siis olevan jälleen kasvussa.

Yrityskentässä näkyy selvä kahtiajako: koronakriisistä huolimatta on edelleen kymmeniä yrityksiä, joiden tilanne ja näkymät ovat valoisat. Mutta kuten miinusmerkkiset saldoluvut kertovat, on heikossa tilanteessa olevia yrityksiä kuitenkin enemmän.

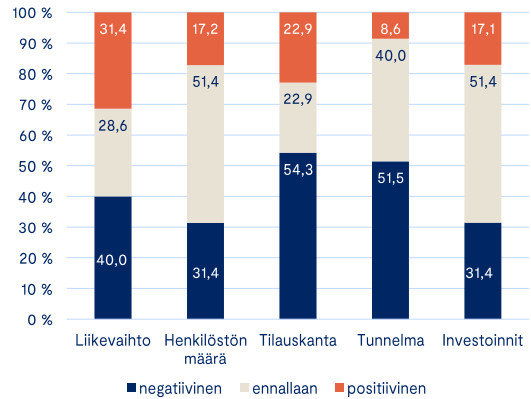
TOIMINNAN PULLONKAULAT

Teollisuus

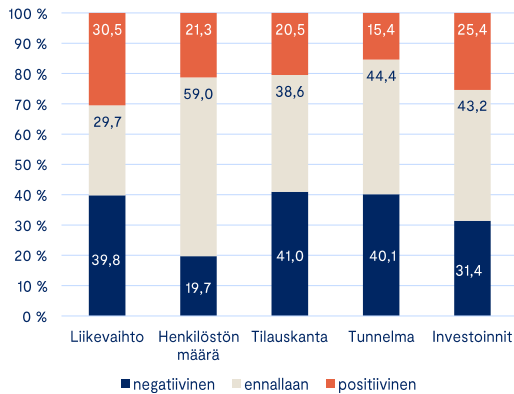
Teollisuuden saldolukukäyristä rekrytointi ja tunnelma ovat kääntyneet nousuun huhtikuun pohjakosketuksesta, mutta liikevaihtoa ja tilauskanta kuvaavat käyrät jatkavat laskuaan. Mittareista vain rekrytointi on plussalla ja on nyt 5,5. Teollisuuden vastaajista 56 % arvioi liikevaihdon jäävän viime vuodesta, kun vastaava osuus keväällä oli 46 %. Tilauskannan saldoluku on nyt -25, kun se huhtikuussa oli -14. Myös vientitodotukset ovat laskeneet keväästä. Arvio investoinneista verrattuna viime vuoteen on sen sijaan parantunut ja saldoluku on nyt 0. Tunnelman saldoluku on edelleen vahvasti negatiivinen (-29), vaikkakin selkeästi noussut (4/2020: -56). Nyt reilu puolet vastaajista pitää alan tunnelmaa normaalina ja joka kymmenes optimistisena tai erittäin optimistisena. Riittämätön kysyntä jarruttaa toimintaa samassa määrin kuin keväällä, mutta osaajapula pahenee taas ja joka kolmas teollisuusyritys kärsii nyt työvoimapulasta.

Rakentaminen

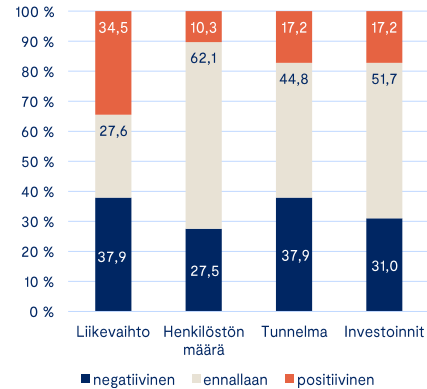
Rakennusalan saldolukukäyristä liikevaihto ja tunnelma ovat kääntyneet nousuun edellisestä mittauksesta, mutta rekrytointi ja tilauskanta jatkavat laskuaan. Tälle vuodelle viime vuotta heikompa liikevaihtoa ennakoivien osuus on laskenut keväästä 10 %-yksikköä ja nyt heitit on 40 % vastaajista. Alan tilauskanta on pudonnut selvästi ja nyt yli puolet vastaajista arvioi tilauskannan vuodentakaista heikommaksi. Sekä henkilöstöä vähentävien että rekrytoivien rakennusyritysten määrä on pudonnut selvästi huhtikuusta, selkeä muutos saldoluussa johtuu rekrytoivien määrän isommasta pudotuksesta. Yli puolet alan yrityksistä arvioi henkilöstömäärän kuitenkin säilyvän ennallaan. Rekrytointiaikeiden vähentymisestä huolimatta pula osaavasta työvoimasta on rakennusalalla edelleen merkittävä. 38 % kertoo osaajapulan jarruttavan toimintaansa. Riittämättömstä kysynnästä kärsii 56 % vastaajista.

Yksityiset palvelut

Palvelualueen kaikki saldoluut ovat nousseet keväästä, ja rekrytointi on noussut nollaviivan yläpuolelle ja on nyt 1,6. Viime vuotta parempaa liikevaihtoa ennakoivien määrä on kasvanut edellisestä mittauksesta 9 %-yksikköä ja heikompa ennakoivien määrä pudonnut 13 %-yksikköä. Vuoden takaista heikommasta tilauskannasta kertovien määrä on laskenut huhtikuusta 6 %-yksikköä. Verrattaessa tämän vuoden investointeja vuoteen 2019 on kasvuun uskovia edelleen vähemmän kuin laskuun uskovia, mutta jälkimäisten määrä on kuitenkin pienentynyt selvästi keväästä. 44 % vastaajista arvioi tunnelman normaaliksi ja optimistisena tai erittäin optimistisena sitä pitää 15 %. Myös palveluallalla riittämätön kysyntä on suurin yksittäinen pullonkaula, mutta siitä kärsivien osuus on pudonnut huhtikuusta 11 %-yksikköä.

Kauppa

Kaupan kehitys on kaikista aloista positiivisin. Kaikki alan saldoluut ovat kääntyneet selvään nousuun, vaikkakin mittarit ovat vielä nollaviivan alapuolella. Liikevaihdon usko jättäen viime vuodesta kevään kyselyssä 62 %, nyt vastaava osuus on enää 38 %. Lähes yhtä moni, 35 % vastaajista, arvioi nyt, että liikevaihto nousee viime vuotta suuremmaksi. Alan investointinäkömätkin ovat parantuneet: huhtikuussa puolet arvioi investointien jäävän viime vuodesta, nyt vastaava osuus on enää 31 %. Myös tunnelma alalla on parantunut selvästi: keväällä ainoastaan 27 % arvioi tunnelman normaaliksi tai optimistiseksi, nyt vastaava osuus on 62 %. Lisääntyneestä optimismista huolimatta riittämättömstä kysynnästä kärsivien osuus on kasvanut edellisestä mittauksesta 8 %-yksikköä. Työvoimapula on niin ikään pahentunut, siitä kärsii nyt 11 %-yksikköä enemmän yrityksiä kuin keväällä.

Pohjanmaan kauppakamari tekee säännöllisesti alueellisen kartoituksen yritysten tilanteesta. Tämä Business Panel -kysely toteutettiin 29.10.–3.11.2020 kauppakamarin jäsenyritysten keskuudessa. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 282 yritystä, vastausprosentti oli 28. Tilastotieteellistä analyysia ei ole tehty, joten tuloksia on pidettävä suuntaa antavina. Vastausten jakauma:

Teollisuus	32 %	Hlöstön määrä:	
Rakentaminen	13 %	1–9	30 %
Palvelu	37 %	10–49	42 %
Kauppa	10 %	50–249	22 %
Muu	8 %	yli 250	6 %